

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/28/2019
Identifikačné číslo spisu: 5106224255
Dátum vydania rozhodnutia: 27.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Branislav Král
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5106224255.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne V. F., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v Žiline, W. XX, zastúpenej spoločnosťou: Advokátska kancelária Andrea Havelková, s. r. o., IČO: 36 854 956, so sídlom v Žiline, D. Dlabača 2748/28, proti žalovaným: 1/ Z.Í. R., rod. Q., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v W. A., L. B. XXXX/XX, zastúpenej JUDr. Róbertom Faturom, advokátom, so sídlom v Považskej Bystrici, Centrum 18/23, 2/ V. P. Q., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcim v Č., Ľ. W. XXXX/XX, 3/ M. V., nar. XX.XX.XXXX, bývajúca v T. XXX, XXX XX, 4.1/ V. S., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bývajúca v K., N. XXX/XX, 4.2/ V. R. Š., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bývajúca v K., M. XXX/X, 4.3/ Y. W., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcí v F., R. Č.. XX, XXX XX, 4.4/ Q. N., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bývajúca v F., R. XX, XXX XX (žalovaní 4.1/ až 4.4/ ako právni nástupcovia po pôvodne žalovanej 4/ P. W., rod. X., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bývajúcej v F. XXX, XXX XX, zomrelej XX.XX.XXXX), 5/ Q. X., rod. B., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v C. N. M., N. B. XXX/XX, 6/ W. X., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcí v C.K. N. M., N. B. XXX/XX, 8/ Ľ. V., rod. X., nar. XX.XX.XXXX, bývajúca v C. N. M., W. XXX/XX (žalovaní 6/ a 8/ ako právni nástupcovia po pôvodne žalovanej 7/ Q. X., rod. X., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bývajúcej v D., T. Č.. XXXX/XX, zomrelej XX.XX.XXXX), 9/ P. B., nar. XX.XX.XXXX, bývajúca v Y. - S., M. XXX, XXX XX, Č. T., (žalovaná 9/ ako právna nástupkyňa po pôvodne žalovanej 9/ V. D., rod. Q., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bývajúcej v Y. - S., M. X-XXX, XXX XX, Č. T., zomrelej XX.XX.XXXX a pôvodne žalovanom 10/ V. D., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bývajúcim v Y. - W., F. XXX/X, Č. T., zomrelom XX.XX.XXXX), o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľovi Q. W., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bývajúcim v F. XX, zomrelom dňa XX.XX.XXXX, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 8 C 179/2006, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 27. 06. 2018 sp. zn. 6 Co 154/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej 1/ priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 19.09.2012, č. k. 8 C 179/2006-228

určil, že dom súp. č. XXX na parc. č. XXX/X v k. ú. F., obec F., okres D., zap. na LV č. XXXX vedenom na Správe katastra D. v podiele 1/4, zapísaný na H. Q., rod. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX a v podiele 1/4 na M. Q., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX ako vlastníkov a pozemok vedený v katastri nehnuteľností ako parc. č. KN XXX/X v k. ú. F., obec F., okres D., zap. na LV č. XX vedenom na Správe katastra D. v podiele 1/2, zapísaný na Z.R. R., rod. Q.K., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXXX/XX, W.Á. A. ako vlastníčku (ďalej len „nehnuteľnosť“), patria do dedičstva po zomr. Q. W., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, naposledy bytom F. XX. Žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Výkonaným dokazovaním zistil, že zapísanými vlastníkmi sporných nehnuteľností: domu súp. č. XXX postavenom na KN parc. č. XXX/X nachádzajúcich sa v k.ú. F., zapísaných na LV č. XXXX, sú žalobkyňa (zapísaná s priezviskom W.) v podiele 1/2 a právni predchodcovia žalovaných - H. Q.Í., nar. XX.XX.XXXX v podiele 1/4 a M. Q.Í., nar. XX.XX.XXXX v podiele 1/4 a spoluvlastníkmi pozemku KN parcely č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 446 m² nachádzajúcej sa v k.ú. F. zapísanej na LV č. XX sú žalobkyňa (zapísaná s priezviskom W.) v podiele 1/2 a žalovaná 1/ v podiele 1/2. Podľa identifikácie nehnuteľností zo dňa 30.05.2012, pôvodnej PKN parc. č. XXXX/X o výmere 859 m² zodpovedá predmetná CKN parc. č. XXX/X o výmere 446 m² (LV č. XX) a ďalšie pozemky parc. č. XXX o výmere 236 m² (nezaložený LV), parc. č. XXX, XXX, XXX, XXXX/X všetky bez uvedenia výmery s tým, že v časti je stav neidentický. Z výpisu z pozemkovej knihy PK vložky č. XXX pre kat. úz. F. zistil, že odo dňa zápisu kúpno predajnej zmluvy zo dňa 04.09.1950, ktorou Q. W. predal podiel vo výške 1/2 na svojich nehnuteľnostiach Q. W., bol dom č. XXX a dvor PKN parc. č. XXXX/X vo vlastníctve Q. W. a jeho manželky Q., s výškou spoluvlastníckeho podielu 1/2 titulom tejto zmluvy. Spoluvlastnícky podiel na označených nehnuteľnostiach bol v rozsahu 1/4 zapísaný na H. Š. a v rozsahu 1/4 na Š. Š.. Podľa výpisu z katastra nehnuteľností LV č. XXXX pre kat. úz. F. vlastníčkou domu súp. č. XXX, (ktorý je v susedstve domu súp. č. XXX), stojacom na pozemku KN parc. č. XXX je žalovaná 1/ v podiele 1/1. Právni predchodcovia žalovaných H.Z. Q. a M. Q. boli zapísaní ako spoluvlastníci predmetných nehnuteľností na základe kúpnej zmluvy zo dňa 24.06.1963 spísanej formou notárskej zápisnice (č.l. 14-15 spisu), ktorou im predávajúci M. Š. a Š. Š. predali „celú svoju polovičnú účasť“ PKN parc. č. XXX/X v kat. úz. F., s konštatovaním v zmluve „Pritom sa podotýka, že ďalší spoluvlastník, ktorý je v pozemkovej knihe uvedený, Q. W., je so svojou čiastkou vydelený, takže do predávanej polovice nijakú účasť nemá. V skutočnosti sa predáva malý jednoizbový rodinný dom č. p. XXX s dvorom a malou záhradkou“. Z dedičských rozhodnutí po H. Q., nar. XX.XX.XXXX, M. Q., nar. XX.XX.XXXX a zo správy Q. S. Q., notárky so sídlom v Y., Č. (o okruhu dedičov po pôvodnej žalovanej 9/ - V. D., nar. XX.XX.XXXX), vyplynulo, že súčasní žalovaní 1/ až 10/ sú právnymi nástupcami H. Q. a M. Q. zapísaní ako podieloví spoluvlastníci domu súp. č. XXX stojacom na pozemku KN parc. č. XXX/X (ďalej len „pozemok alebo parc. č. XXX/X“) v kat. úz. F.. Žalobkyňa je dedičkou Q. W., nar. XX.XX.XXXX, ktorú skutočnosť mal súd prvej inštancie preukázanú z dedičského rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva v Žiline sp. zn. 3D/1500/85.

Z obhliadky na mieste samom vykonanej dňa 21.05.2009, z obrazovej prílohy žalobkyne (priloženej k návrhu na nariadenie predbežného opatrenia) a z geometrického plánu J.. V. K. z 12.09.2003 súd prvej inštancie zistil, že predmetný sporný dom č. XXX a susedný dom č. XXX vo výlučnom vlastníctve žalovanej 1/ tvoria dvojdom a pozemky, na ktorých tieto domy stoja, KN parc. č. XXX/X a č. XXX sú vzájomne susedné; pozemok KN parc. č. XXX/X siaha k prístupovej ceste, pričom pozemok KN parc. č. XXX (ďalej len „pozemok alebo parc. č. XXX“) k prístupovej ceste nesiaha.

Z výsluchu strán sporu a svedkov súd prvej inštancie zistil, že právny predchodca žalobkyne Q. W. užíval časť domu zodpovedajúcu súčasnému súp. č. XXX, zatiaľ čo právni predchodcovia žalovaných M. Q.K. a H. Q. užívali časť domu zodpovedajúcu súčasnému súp. č. XXX vzájomne oddelene. Predchodcovia strán sporu súčasný pozemok parc. č. XXX/X užívali tak, že sa cez tento pozemok chodilo a vozil sa materiál nielen k domu č. XXX, ale aj k domu č. XXX. Osobitne z výpovede svedka P. C. na obhliadke na mieste samom 21.05.2009 vyplynulo, že v šesťdesiatych rokoch prebehlo meranie súčasnej južnej hranice pozemku č. XXX/X tak, že hranica prebiehala od domov najprv rovnobežne s cestou a následne kolmo k potoku a ceste, pričom po tomto meraní hranice, keď sa náklad vozmi

doviezol pre dom Q., ukladal sa južne od súčasného pozemku č. XXX/X.

Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že medzi právnymi predchodcami strán sporu došlo k reálnej delbe v roku 1950, čo považoval za nadobúdaci titul vlastníckeho práva, s odvolaním sa na Uhorské obyčajové právo. Súd nezistil neskorší právny dôvod vzniku vlastníckeho práva svedčiaceho žalovaným. Výkonané dokazovanie skutkovo vyhodnotil tak, že v období po kúpe podielu 1/2 na PKN parc. č. XXXX Q. W. od jeho otca Q. W. dňa 04.09.1950, pred uzatvorením kúpnej zmluvy z 24.06.1963, došlo medzi podielovými spoluvlastníkmi zapísanými v pozemkovej knihe k dohode o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva tak, že právny predchodca žalobkyne Q. W. sa stal vlastníkom domu súčasné súp. č. XXX, ako aj časti pôvodnej PKN parc. č. XXXX/X, zodpovedajúcej súčasnej CKN parc. č. XXX/X. Uvedenému nasvedčuje aj kúpna zmluva z 24.06.1963, ktorou právni predchodcovia žalovaných M. a H. Q. tieto nehnuteľnosti kúpili od predávajúcich M. Š. a Š. Š., pričom podľa protichodného textu v tejto zmluve sa jednalo o podiel 1/2, akoby ideálny podiel, ale zároveň o podiel po „vydelení“ Q. W., dokonca s konštatovaním, že sa jedná o jednoizbový dom s dvorom a malou záhradkou, čo súd prvej inštancie vyhodnotil ako nakladanie s reálne oddelenou časťou nehnuteľností. Zároveň súd prvej inštancie vychádzal z toho, že pôvodcom zisteného reálneho delenia bol právny predchodca žalobkyne Q. W.. Zohľadnil, že Q. W. na predmetnom pozemku súčasnej CKN parc. č. XXX/X aj hospodáril, zatiaľ čo obyvatelia súčasného domu súp. č. XXX cez predmetný pozemok iba prechádzali k svojmu domu, za týmto účelom prechodu bola jeho časť spevnená posypom. Na tento pozemok sa tiež priväzala potrebný materiál vo zvýšenom množstve vozom. Privezený materiál vo väčšom množstve pre obyvateľov súčasného domu č. XXX sa ukladal mimo predmetný pozemok súčasnej parc. č. XXX/X. Týmto mal súd prvej inštancie preukázané, že Q. W. s M. Š.L. a Š.C. Š. reálne rozdelili nielen pôvodný dom do súčasného stavu podľa súčasných súpisných čísiel č. XXX a č. XXX, ale aj PKN pozemok č. XXXX práve po hranici súčasného CKN pozemku parc. č. XXX/X, ktorý celý zostal vo vlastníctve Q. W. až do jeho smrti. Naliehavý právny záujem žalobkyne na žalovanom určení mal súd prvej inštancie preukázaný tým, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu, sa stanú predmetom dedičského konania po jej právnom predchodcovi. Pasívna vecná legitímácia žalovaných vyplývala zo zápisu ich spoluvlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v katastri po ich právnych predchodcoch (M. a H.K. Q.).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“), konajúci o odvolaní žalovanej 1/ a žalobkyne (proti výroku o trovách konania), rozsudkom z 27. 06. 2018 sp. zn. 6 Co 154/2017 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol. Žalovaným 1/, 2/, 3/, 4.1/ až 4.4/, 5/, 6/, 8/, 9/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %. Odvolací súd vyzval strany sporu, aby sa vyjadrili k novej aplikácii ust. § 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 460 a nasl. Občianskeho zákonníka (dedenie) a § 77 C.s.p., § 78 C.s.p., § 137 písm. c/, d/ C.s.p. a § 257 C.s.p., ktoré pri doterajšom posúdení veci neboli použité, nakoľko mal za to, že ich použitie je pre rozhodnutie veci rozhodujúce (§ 382 C.s.p.). Odvolací súd dospel k záveru, že v danej veci musia v konaní vystupovať všetci dedičia po poručiťovi Q. W., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom F. Č.. XX, ktorí majú v konaní postavenie nerozlučných spoločníkov (§ 77 C.s.p.). Poukázal na to, že ak neboli stranami sporu všetci do úvahy prichádzajúci nerozluční spoločníci (dedičia po poručiťovi), rozhodnutie súdu nemôže byť účinné voči tým, ktorí neboli stranami sporu a z tohto dôvodu žalobu treba bez ďalšieho zamietnuť. Dedičstvo sa totiž nadobúda smrťou poručiťa (§ 460 Občianskeho zákonníka). Ak poručiť zanechal viacero dedičov, prejavuje sa stav, aký tu vzniká v čase od smrti poručiťa až do právoplatného rozhodnutia súdu o dedičstve, tiež ich vzájomných vzťahov k majetku patriacemu do dedičstva. Musí byť totiž zohľadnené, že rozhodnutie súdu o dedičstve má síce účinky ku dňu smrti poručiťa, no do právoplatnosti rozhodnutia súdu o dedičstve nie je isté, ako budú ich práva a povinnosti k dedičstvu upravené. Uvedený „osobitný“ vzťah dedičov k poručiťovmu majetku má mimo iné za následok, že až do právoplatnosti uznesenia súdu o dedičstve sú dedičia považovaní za vlastníkov celého majetku patriaceho do dedičstva (všetkých vecí a majetkových práv poručiťa) a že z právnych úkonov, týkajúcich sa vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva, sú oprávnení a povinní voči iným osobám spoločne a nerozdielne, pričom ich dedičský podiel vyjadruje mieru, akou sa navzájom podieľajú na týchto právach a povinnostiach. V spore s inými osobami, týkajúcim sa vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva, sa uvedený vzťah dedičov k poručiťovmu majetku prejavuje

tým, že majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov (§ 77 ods. 1 C.s.p.), lebo sa jedná o také spoločné práva a povinnosti, že sa rozhodnutie v spore musí vzťahovať na všetkých dedičov.

Ak potom žalobca v žalobe označí strany sporu odchyľne od okruhu účastníkov konania o dedičstve a ako žalovaných označí len niektorého (niektorých z nich), nemôže byť žalobe vyhovie pre nedostatok vecnej legitímácie vyplývajúcej z hmotného práva, lebo sa konania nezúčastnia všetci nerozluční spoločníci. V danej veci z rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva v Žiline č. k. 3D 1500/85-45 zo dňa 04.09.1986 po poručiteľovi Q.N. W., nar. XX.XX.XXXX, zomrelom XX.XX.XXXX, naposledy bytom F. Č.. XX, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 30.09.1986 (č.l. 330 až 333 spisu) vyplynulo, že poručiteľ zanechal manželku M. W., rod. V. a tri deti V. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. Č.. XXX (žalobkyňa), V. Š. a Q. W., ktorí dedičia, resp. právni nástupcovia po nich v prípade smrti niektorého z nich, mali tvoriť okruh subjektov (strán sporu) zúčastnených na tomto konaní. Pokiaľ sa títo stranami sporu nestali, nemohla byť žalobkyňa so svojou žalobou v tomto konaní úspešná. Podľa názoru odvolacieho súdu na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že žalobkyňa bola jedinou závetnou dedičkou po poručiteľovi, a to najmä preto, že plnoletým potomkom poručiteľa sa musí dostať aspoň toľko, koľko robí polovica ich dedičského podielu zo zákona a pokiaľ tomu závet odporuje, je v tejto časti neplatný, ak nedošlo k vydedeniu uvedených potomkov (§ 479 Občianskeho zákonníka). Ak by tieto osoby nemali záujem vystupovať v konaní na strane žalobkyne, žalobkyňa ich mala označiť na strane žalovaných. Odvolací súd následne preto uzavrel, že nakoľko nebol v žalobe uvedený úplný okruh subjektov zúčastnených v konaní (na strane žalobcov a žalovaných), nemôže byť daný naliehavý právny záujem žalobkyne ani na požadovanom určení (v súčasnosti § 137 písm. c/ C.s.p.; do 30.06.2016 § 80 písm. c/ O.s.p.). Odvolací súd vo svojom rozhodnutí v tomto smere poukazoval na ustálenú prax dovolacieho súdu v jeho rozhodnutiach R 42/1974, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 222/2010 zo dňa 14.03.2011, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 131/1999 publikované pod R 65/2003, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 183/2009 zo dňa 30.05.2011, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 224/2008, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 111/2008 zo dňa 30.06.2009). Pokiaľ sa žalobkyňa vo svojej argumentácii odvolávala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28 Cdo 2375/2012 zo dňa 09.01.2013 a v ňom citované uznesenie tohto istého súdu sp. zn. 32 Cdo 1675/2011 zo dňa 28.06.2011, tieto podľa odvolacieho súdu nenapĺňajú pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu,“ za ktorú možno považovať len rozhodovaciu prax dovolacieho súdu vyjadrenú predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR, pričom do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane v nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj jednotlivito v doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali, avšak vzhľadom na teritoriálnu pôsobnosť C.s.p. možno pod pojmom dovolací súd rozumieť len Najvyšší súd Slovenskej republiky, a nie Najvyšší súd Českej republiky (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 6/2017). Z týchto dôvodov odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a § 396 ods. 1 a 2 C.s.p. tak, že žalovaným, ktorí mali v spore plný úspech priznal nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %, proti žalobkyňi, ktorá vo veci úspech nemala. Vzhľadom na neexistenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa odvolací súd nevidel pri rozhodovaní o trovách konania priestor na aplikáciu § 257 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu žalobkyňa podala dovolanie dôvodiac, že jej odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a vo veci rozhodol nesprávne obsadený súd. Uviedla, že žalovaní nikdy nezaložili svoju obranu na nerozlučnom spoločenstve strán v spore a nenamietali ani nedostatok naliehavého právneho záujmu na žalovanom určení. Pokiaľ potom súd dohľadával sám tvrdenia pre procesnú obranu žalovaných (vrátane zisťovania skutočného okruhu dedičov po Q. W.), porušil právo žalobkyne na spravodlivý proces. Odňatie zákonnému sudcovi videla v tom, že po vrátení veci na nové konanie a rozhodnutie odvolaciemu súdu po pôvodnom rozhodnutí dovolacieho súdu v tejto veci, rozhodol vo veci iný senát odvolacieho súdu, než ten, ktorý vydal pôvodné rozhodnutie č. k. 8 Co 35/2013-336 zo dňa 11.10.2013. Žalobkyňa svoje dovolanie ďalej

odôvodnila tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom posúdení právnej otázky ohľadne vymedzenia okruhu strán sporu. Za nesprávny považovala názor odvolacieho súdu, že v konaní musia ako strany sporu vystupovať všetci dedičia po poručiteľovi Q.N. W., v podobe nerozlučných spolovníkov (§ 77 ods. 1 C.s.p.). V tomto smere súdy (odvolávajúc sa na R 65/2003) podľa nej prehliadajú skutočnosť, že v konaní, v rámci ktorého bolo vydané rozhodnutie R 65/2003, išlo o určenie neplatnosti závetu (t. j. konanie vyvolané dedičským konaním), a nie o určenie, že do dedičstva po poručiteľovi patrí určitý nehnuteľný majetok (t. j. konanie nevyvolané dedičským konaním). Pokiaľ teda odvolací súd v napadnutom rozhodnutí poukazoval na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v tejto otázke, táto, pokiaľ ide o konania nevyvolané dedičským konaním, podľa žalobkyne neexistuje. Dovolací súd tak otázku okruhu subjektov na stranách sporu nevyvolaného dedičským konaním, doposiaľ neriešil. Žalobkyňa zastáva názor, že v rámci konania o určenie, že do dedičstva po poručiteľovi patria určité nehnuteľnosti, ktoré nie je vyvolané dedičským konaním, nie je súd oprávnený vyhodnocovať konečný okruh dedičov po poručiteľovi, nakoľko na uvedené je oprávnený súd v rámci dedičského konania. Konanie o určovacej žalobe v zmysle pôvodného ust. § 175k ods. 2 O.s.p. (R 65/2003) nemožno stotožňovať s konaním o určovacej žalobe podľa § 137 písm. c/ C.s.p. Navyše odvolací súd nemal objektívne zistený okruh žijúcich dedičov po Q. W., keď sa v tomto smere oboznámil iba s dedičským rozhodnutím z roku 1986. Dedičia sú z právnych úkonov, týkajúcich sa vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva oprávnení a povinní voči iným osobám spoločne a nerozdielne - solidarita. Ktorýkoľvek z nich sa môže domáhať určenia, že veci patria do dedičstva a to bez toho, aby aj zvyšní dedičia boli žalobcami, resp. aby zvyšní dedičia boli aj účastní takého konania. Preto je nesprávny názor odvolacieho súdu, že v sporoch s inými osobami, ktorých predmetom sú veci a práva patriace do dedičstva, sa vždy jedná o nerozlučné spoločenstvo. Žalobkyňa na podporu svojich tvrdení označila rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28 Cdo 2375/2012 z 09.01.2013. V ďalšom uviedla, že na žalovanom určení má naliehavý právny záujem, nakoľko i rozhodovacia prax slovenských súdov pripúšťa žaloby o určenie, že vec patrí do dedičstva. V závere svojho dovolania navrhla odložiť právoplatnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (§ 444 ods. 2 C.s.p.).

4. Žalovaná 1/ navrhla dovolanie žalobkyne zamietnuť.

5. Žalobkyňa v duplike k vyjadreniu žalovanej 1/ zotrvala na svojej doterajšej dovolacej argumentácii.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť, pretože nie je prípustné. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 C.s.p.

8. V zmysle § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. V zmysle § 421 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

11. Žalobkyňa posudzujúc jej dovolanie podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 C.s.p.) podala tento mimoriadny opravný prostriedok z dvoch dôvodov.

12. Prvým uplatneným dovolacím dôvodom je (podľa obsahu dovolania) námietka vady konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

14. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednaní veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

15. Žalobkyňa namietala, že jej odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, tým, že sám dohľadával tvrdenia pre procesnú obranu žalovaných, hoci títo svoju obranu nikdy nezaložili na nerozlučnom spoločenstve strán v spore, ani na nedostatku naliehavého právneho záujmu na žalovanom určení.

16. Dovolací súd poukazuje na to, že ak na jednej strane sporu vystupuje viac subjektov, hovoríme o procesnom spoločenstve, o tzv. subjektívnej kumulácii v civilnom procese. Táto môže vzniknúť už podaním žaloby, keď žalobu podá viac subjektov na strane žalobcu alebo žalobca v žalobe žaluje viac subjektov na strane žalovaného, alebo až počas konania postupom podľa § 79 C.s.p. (pristúpenie ďalšieho subjektu do konania) alebo § 166 C.s.p. (spojenie vecí). Zákon rozlišuje procesné spoločenstvo samostatné (pozri § 76 C.s.p.), nerozlučné spoločenstvo (pozri § 77 C.s.p.) a nútené spoločenstvo (pozri § 78 C.s.p.). O nútené procesné spoločenstvo ide vtedy, keď hmotnoprávna vecná legitímácia svedčí v spore viacerým subjektom, a teda ak je z hľadiska hmotného práva potrebné a nevyhnutné, aby žalobu uplatnilo viacero subjektov spoločne, alebo ak je pre úspech v spore nevyhnutné žalovať viacero subjektov. Ak súd zistí, že nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov právneho vzťahu, žalobu

zamietne (súd nemôže návrhu vyhovieť pre nedostatok vecnej legitímácie vyplývajúcej z hmotného práva). Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania (strán sporu) nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.6.2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

17. Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c/ C.s.p. (predtým § 80 písm. c/ O.s.p.), musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah strán sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) aj iná žaloba (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise *Zo súdnej praxe* pod č. 40/1996). Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi stranami a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu sporových strán alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie). Rešpektujúc zásadu hospodárnosti konania sa súd musí zaoberať otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe už po začatí konania, pričom naliehavý právny záujem na požadovanom určení musí byť daný aj v čase rozhodovania (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 264/2007, 5 Cdo 31/2011, 4 Cdo 111/2008).

18. Pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že odvolací súd porušil jej právo na spravodlivý súdny proces tým, že pri svojom rozhodovaní sám (ex offio) prihliadol na neexistenciu účasti všetkých subjektov právneho vzťahu v spore (t. j. existenciu núteného spoločenstva), ako aj na nedostatok naliehavého právneho záujmu na žalovanom určení, a to bez toho, aby to žalovaní v rámci svojej procesnej obrany namietali, dovolací súd poukazuje na to, že takýto postup odvolacieho súdu bol správny. Súd je totiž povinný skúmať vecnú legitímáciu (a tým aj splnenie podmienky účasti všetkých subjektov právneho vzťahu v spore) aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania (strán sporu) v konaní nenamieta. Súd žalobu (bez ďalšieho) zamietne, ak nie je splnená podmienka účasti všetkých týchto subjektov v spore (§ 78 ods. 2 C.s.p.). Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem na žalovanom určení, tento je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c/ C.s.p. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že tzv. určovacia žaloba [na rozdiel od ostatných typov žalôb uvedených v § 137 písm. a/, b/, d/ C.s.p.] má miesto iba za predpokladu, že žalobca má naliehavý právny záujem o požadovanie určenia existencie alebo neexistencie právneho vzťahu alebo práva. Je preto primárnou povinnosťou všeobecných súdov, aby sa pri rozhodovaní o určovacej žalobe vysporiadali najprv s otázkou (ne) existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu. O vecnej opodstatnenosti žaloby môžu rozhodovať až po zistení, že naliehavý právny záujem je daný. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej doterajšej judikatúre už vyslovil právny názor, podľa ktorého ak všeobecné súdy postupujú tak, že rozhodnú o vecnej opodstatnenosti určovacej žaloby bez toho, aby dospeli k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu, porušia tým základné právo na súdnu ochranu ďalšieho účastníka konania [spravidla žalovaného (II. ÚS 382/2010)]. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem o ním požadované určenie, ide o samostatný a prvoradý dôvod zamietnutia žaloby. Pokiaľ teda súd dospeje k záveru, že tá-ktorá určovacia žaloba nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu o požadované určenie spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne žalobu bez toho (a bez ohľadu na to, či neexistenciu naliehavého právneho záujmu žalovaný namieta), aby sa

zaoberal merítom vecí (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 241/2008).

19. Majúc na zreteli vyššie uvedené, dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. f/ C.s.p. prípustné.

20. Dovolateľka v dovolaní namietala i nesprávne obsadenie senátu odvolacieho súdu, keď po vrátení vecí na nové konanie a rozhodnutie odvolaciemu súdu po pôvodnom rozhodnutí dovolacieho súdu v tejto veci, rozhodol vo veci iný senát odvolacieho súdu, než ten, ktorý vydal pôvodné rozhodnutie č. k. 8 Co 35/2013-336 zo dňa 11.10.2013. Žalobkyňa tak namietala vadu podľa § 420 písm. e/ C.s.p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

21. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch, zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Účastník konania alebo strana v konaní, v ktorom rozhoduje súd v senáte, nemá právo na vopred určeného sudcu spravodajcu. Zákonným sudcom je aj sudca určený podľa odseku 4.

22. Podľa čl. II.2.3 (ods. 2, 4) rozvrhu práce Krajského súdu v Žiline na rok 2016 („Spôsob a pravidlá pridelovania vecí vrátenej na ďalšie konanie a rozhodnutie - § 4 písm. b/, § 5 ods. 2 písm. c/ vyhl. č. 118/2005 Z.z.“) (účinného ku dňu 16.03.2016, kedy bola vec predložená odvolaciemu súdu), veci zrušené dovolacím súdom na základe mimoriadneho opravného prostriedku sa zapisujú do súdneho registra tomu odvolaciemu senátu alebo prvostupňovému senátu, ktorý vec rozhodoval pred jej zrušením pod novou spisovou značkou. Súvislosť s pôvodnou vecou sa vyznačí v poznámke. Ak nemožno vec zapísať podľa odsekov 1 - 3 pôvodnému senátu, pretože senát v pôvodnom zložení neexistuje, pridelí sa senátu, v ktorom je podľa rozvrhu práce zaradený sudca, ktorý bol určený ako sudca/spravodajca pôvodného senátu. V prípade, ak nemožno takto vec prideliť (pôvodný sudca/spravodajca prestal byť sudcom, bol pridelený na iný súd, vybavuje inú agendu a podobne), vec sa zapíše do nápadu vecí senátu, do ktorého sú zaradení ostávajúci členovia pôvodného senátu. Senátom sa v tomto prípade rozumie senát v zložení, v ktorom v danej veci rozhodoval. Ak ani takto nie je možné vec prideliť, vec sa pridelí náhodným výberom.

23. V danej veci odvolací súd pôvodne rozhodoval v senáte 8 Co (sp. zn. 8 Co 35/2013) v zložení: JUDr. Táňa Rapčanová - predsedníčka senátu, JUDr. Oľga Belková - referujúca členka senátu a Mgr. Miroslav Šepták - člen senátu. Odvolací súd vo veci rozhodol rozsudkom z 11.10.2013 č. k. 8 Co 35/2013-336. Dovolací súd uznesením z 23.09.2015 č. k. 8 Cdo 302/2014 tento rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Nakoľko po zrušení a vrátení vecí odvolaciemu súdu, senát 8 Co už v pôvodnom zložení neexistoval, vec bola dňa 16.03.2016 pridelená do senátu 6 Co (sp. zn. 6 Co 83/2016), t. j. senátu, v ktorom bola podľa rozvrhu práce zaradená JUDr. Oľga Belková, ktorá v pôvodnom senáte 8 Co pôsobila ako sudca/spravodajca. Senát 6 Co v danom čase pôsobil v zložení: JUDr. Jana Urbanová - predsedníčka senátu, JUDr. Yveta Dzugasová (členka senátu), JUDr. Oľga Belková (členka senátu na dlhodobej PN) a JUDr. Anna Gálová (členka senátu). Nakoľko bol v odvolacom konaní zo strany žalovanej 1/ podaný návrh na nariadenie predbežného opatrenia, odvolací súd vec odstúpil súdu prvej inštancie na rozhodnutie o tomto návrhu (bez rozhodnutia o podanom odvolaní voči meritórnemu rozhodnutiu). Po rozhodnutí o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, súd prvej inštancie opätovne vec predložil odvolaciemu súdu, kde bola vec (dňa 01.08.2017) opätovne pridelená senátu 6 Co (pod sp. zn. 6 Co 154/2017) v zložení: JUDr. Jana Urbanová - predsedníčka senátu, JUDr. Yveta Dzugasová (členka senátu) a Mgr. Zuzana Hartelová (členka senátu), ktorá bola neskôr (Dodatkom č. 7 bod 8 rozvrhu práce na rok 2017) nahradená Mgr. Annou Mihálikovou. Senát 6 Co v danom zložení pôsobil už bez JUDr. Oľgy Belkovej, ktorá od 21.5.2016 (Dodatok č. 3 - bod II. 2.1. písm. a/, bod II. 4., bod II. 5. rozvrhu práce na rok 2016) prestala byť členkou občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Žiline.

24. Z uvedeného vyplýva, že po rozhodnutí dovolacieho súdu a vrátení veci odvolaciemu súdu, došlo k prideleniu danej veci do senátu 6 Co (z pôvodného senátu 8 Co) v súlade s čl. II.2.3 (ods. 2, 4) rozvrhu práce Krajského súdu v Žiline na rok 2016, nakoľko v čase, kedy bola vec predložená odvolaciemu súdu (16. 03.2016) senát 8 Co už v pôvodnom zložení neexistoval a JUDr. Oľga Belková (ako referujúca členka pôvodného senátu 8 Co) bola zaradená v senáte 6 Co. V dôsledku uvedeného potom nedošlo k porušeniu práva žalobkyne na zákonného sudcu v zmysle čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ani k porušeniu ustanovenia § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch, čím nebol v danej veci daný dôvod prípustnosti dovolania ani podľa § 420 písm. e/ C.s.p.

25. Žalobkyňa v dovolaní tiež tvrdí, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom posúdení právnej otázky, týkajúcej sa vymedzenia okruhu strán sporu. Za nesprávny považuje právny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého v konaní musia ako strany sporu vystupovať všetci dedičia po poručiťovi Q. W. (ako nerozluční spoločníci). Odvolací súd podľa žalobkyne totiž prehliadol skutočnosť, že konanie, v rámci ktorého bolo vydané rozhodnutie R 65/2003, sa týkalo určenia neplatnosti závetu, a teda išlo o konanie vyvolané dedičským konaním. V danej veci sa však žalobkyňa domáha určenia, že do dedičstva po poručiťovi patrí určitý nehnuteľný majetok, a teda ide o konanie nevyvolané dedičským konaním. Pokiaľ potom odvolací súd v napadnutom rozhodnutí poukazoval na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v tejto otázke, táto, pokiaľ ide o konania nevyvolané dedičským konaním, podľa žalobkyne neexistuje. Dovolací súd tak otázku okruhu subjektov na stranách sporu nevyvolaného dedičským konaním, doposiaľ neriešil.

Žalobkyňa preto zastáva názor, že v rámci konania o určenie, že do dedičstva po poručiťovi patria určité nehnuteľnosti, nie je súd oprávnený vyhodnocovať konečný okruh dedičov po poručiťovi, nakoľko na uvedené je oprávnený súd v rámci dedičského konania. Konanie o určovacej žalobe v zmysle pôvodného ust. § 175k ods. 2 O.s.p. (R 65/2003) nemožno stotožňovať s konaním o určovacej žalobe podľa § 137 písm. c/ C.s.p. Dedičia sú z právnych úkonov, týkajúcich sa vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva oprávnení a povinní voči iným osobám spoločne a nerozdielne - solidarita a preto ktorýkoľvek z nich sa môže domáhať určenia, že veci patria do dedičstva a to bez toho, aby aj zvyšní dedičia boli žalobcami, resp. aby zvyšní dedičia boli aj účastní takého konania. Preto za nesprávny, považuje názor odvolacieho súdu, že v sporoch s inými osobami, ktorých predmetom sú veci a práva patriace do dedičstva, sa vždy jedná o nerozlučné spoločenstvo. Žalobkyňa na podporu svojich tvrdení označila rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28 Cdo 2375/2012 z 09.01.2013.

26. Žalobkyňa v dovolaní namieta, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.). V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 C.s.p. nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.) alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p.). Žalobkyňa vymedzila právnu otázku riešenú odvolacím súdom, od ktorej záviselo rozhodnutie v danej veci, a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená tak, že ňou má byť posúdenie, či stranami sporu v konaní o určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiťovi (nevyvolaného dedičským konaním) musia byť všetci dedičia poručiťova, a teda či sa v danom prípade jedná o nerozlučné resp. podľa novej právnej úpravy C.s.p., nútené procesné spoločenstvo (§ 78 C.s.p.). Žalobkyňa v tomto smere zastáva právny názor, že ktorýkoľvek z dedičov sa môže domáhať určenia, že vec patrí do dedičstva a to bez toho, aby aj zvyšní dedičia boli žalobcami, resp. aby zvyšní dedičia boli aj účastní takého konania. Žalobkyňa tak vymedzila právnu otázku významovo zodpovedajúcu kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 432 ods. 2 C.s.p.

27. V prvom rade sa dovolací súd zaoberal tým, či žalobkyňou nastolená právna otázka, od ktorej

záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu v danej veci, nebola skutočne v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená. Dovolací súd v tomto smere potom poukazuje na to, že najvyšší súd už v niektorých svojich rozhodnutiach vyslovil právne závery vo veciach okruhu účastníkov (strán sporu) v konaní o určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiteľovi. Najvyšší súd napr. v rozhodnutí z 22.02.2008, sp. zn. 5 M Cdo 15/2007 konštatoval, že „ak zanechal poručiteľ viac dedičov, sú až do právoplatného rozhodnutia súdu považovaní za vlastníkov celého majetku patriaceho do dedičstva. Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva sú oprávnení voči iným osobám spoločne a nerozdielne. Ich dedičský podiel vyjadruje mieru, akou sa na týchto právach a povinnostiach navzájom podieľajú a majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov v zmysle § 91 ods. 2 O.s.p. To platí aj v prípade, ak poručiteľ zanechal viac dedičov a ak nebolo dedičstvo medzi nimi ohľadom vecí, o ktorú ide v občianskom súdnom konaní, vedenom s inou osobou ako dedičom (ktorá nie je poručiteľovým dedičom), vyporiadané. Za stavu, že v pôvodnom dedičskom konaní nebol tento majetok známy (nebol predmetom dedičstva) a nebol v konaní o dedičstvo prejednaný, sú až do vyporiadania dedičstva ohľadom tejto veci všetci dedičia považovaní za vlastníkov tejto veci. Z právnych úkonov týkajúcich sa tejto veci sú oprávnení a povinní voči iným osobám spoločne a nerozdielne a majú postavenie vyplývajúce z ustanovenia § 91 ods. 2 O.s.p.“. V rozhodnutí z 30.05.2011, sp. zn. 1 Cdo 183/2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že „o žalobe na určenie, že tá-ktorá vec (právo) patrí do dedičstva po poručiteľovi rozhodne súd v sporovom konaní, účastníkmi ktorého (buď ako žalobcovia alebo žalovaní) sú všetci dedičia. Žaloba na určenie predmetu dedičstva je rozhodovacou praxou súdov považovaná za prípustný prostriedok riešenia sporov o tom, či určitá vec (právo) patrí do dedičstva (obdobný právny názor zaujal už Najvyšší súd Slovenskej republiky napr. v uznesení z 28.09.2006 sp. zn. 3 Cdo 178/2006). Prítom pre takéto sporové občianske súdne konanie treba všetkých účastníkov konania o dedičstve považovať za nerozlučných spoločníkov podľa § 91 ods. 2 O.s.p. (pozri tiež R 49/82 alebo R 65/2003, 3 Cdo 178/2006, 3 Cdo 222/2010, 3 Cdo 197/2010, 4 Cdo 120/2009, 2 Cdo 45/2008).

28. Žalobkyňou nastolená právna otázka tak bola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená, a to tým spôsobom, že v spore o určenie, že tá-ktorá vec (právo) patrí do dedičstva po poručiteľovi, musia byť účastníkmi (stranami sporu - buď ako žalobcovia alebo žalovaní) všetci dedičia poručiteľa. Dovolací súd tu vychádzal z názoru, že až do vyporiadania dedičstva sú ohľadom takejto veci všetci dedičia považovaní za vlastníkov tejto veci (celého majetku patriaceho do dedičstva), pričom ich dedičský podiel vyjadruje mieru, akou sa podieľajú na právach a povinnostiach voči iným osobám a preto majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov (v súčasnosti nútené procesné spoločenstvo - § 78 C.s.p.). To platí aj v prípade, ak poručiteľ zanechal viac dedičov a ak nebolo dedičstvo medzi nimi ohľadne vecí, o ktoré ide v občianskom súdnom konaní, vedenom s inou osobou ako dedičom (ktorá nie je poručiteľovým dedičom) vyporiadané. Za stavu, že v pôvodnom dedičskom konaní nebol tento majetok známy (nebol predmetom dedičstva) a nebol v konaní o dedičstvo prejednaný, sú až do vyporiadania dedičstva ohľadom tejto veci všetci dedičia považovaní za vlastníkov tejto veci.

V danej veci preto nebolo podstatné, či spor bol/nebol vyvolaný samotným dedičským konaním, ale podstatné bolo, že až do vyporiadania dedičstva ohľadom tejto veci, treba všetkých dedičov považovať za vlastníkov tejto veci a teda títo musia mať v konaní postavenie nerozlučných spoločníkov (v súčasnosti nútené procesné spoločenstvo - § 78 C.s.p.). Ak sa totiž dedičia voči tretej osobe domáhajú určenia, že vec patrí do dedičstva, nedomáhajú sa svojho práva „z dedičstva“, ale „k dedičstvu“, t. j. riešenia otázky okruhu dedičstva. Taký rozsudok by potom nemal žiadny význam, ak by takéto určenie bolo vykonané len medzi jedným z dedičov a treťou osobou, pretože by sa určovali práva s dopadom aj na iné osoby bez toho, že by rozsudok voči týmto osobám bol účinný (§ 228 C.s.p.). Obdobne je tomu tak v prípadoch, ak sa jeden z podielových spoluvlastníkov veci domáha určenia, že vec je v podielovom spoluvlastníctve viacerých podielových spoluvlastníkov (a teda sa nedomáha iba určenia výšky svojho spoluvlastníckeho podielu). Nakoľko predmetom konania o určenie, že vec patrí do dedičstva, je celá vec (príp. spoluvlastnícky podiel na veci), a keďže až do rozhodnutia o dedičstve treba za vlastníkov veci (§ 460 Občianskeho zákonníka) považovať všetkých do úvahy pripadajúcich dedičov (a teda nemožno žalovať o určenie, že do dedičstva po poručiteľovi patrí iba dedičský podiel žalobcu k takejto veci, keďže ho v danom štádiu nemožno vymedziť), musia všetci dedičia v konaní o určenie, že vec patrí do dedičstva, vystupovať v postavení nútených procesných spoločníkov (§ 78 C.s.p.).

29. V rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, v otázke vymedzenia okruhu strán sporu v konaní o určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, možno teda považovať za ustálený záver, že: „až do vyporiadania dedičstva ohľadom tejto veci sú všetci dedičia považovaní za jej vlastníkov, pričom v danom určovacom spore, títo majú postavenie tzv. nútených procesných spoločníkov (§ 78 ods. 1 C.s.p.). Konania o takejto žalobe sa tak musia zúčastniť (ako žalobcovia alebo ako žalovaní) všetci dedičia, inak je daný nedostatok vecnej legitímácie“.

30. V prejednávanej veci žalobkyňa na ochranu svojich práv zvolila žalobu, ktorou sa domáhala určenia, že spoluvlastnícke podiely na žalovaných nehnuteľnostiach patria do dedičstva po poručiteľovi Q. W., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, naposledy bytom F. XX. Z napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd svoje rozhodnutie založil na závere o nesprávnom určení okruhu sporových strán, ktoré sa začalo podaním tejto žaloby, konkrétne na tom, že stranami tohto sporu neboli všetci do úvahy prichádzajúci dedičia po poručiteľovi. Z rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva v Žiline č. k. 3 D 1500/85-45 zo dňa 04.09.1986 po poručiteľovi Q. W., nar. XX.XX.XXXX, zomrelom XX.XX.XXXX, naposledy bytom F. Č.. XX, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 30.09.1986 (č. l. 330 až 333 spisu) totiž vyplynulo, že poručiteľ zanechal manželku M. W., rod. V. a tri deti V. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. Č.. XXX (žalobkyňa), V. Š. a Q. W., ktorí dedičia, resp. právni nástupcovia po nich, v prípade smrti niektorého z nich, mali tvoriť okruh subjektov (strán sporu) zúčastnených na tomto konaní. Nakoľko z už vyššie prezentovaného právneho názoru dovolacieho súdu vyplýva, že ak sa konania o určenie dedičského práva nezúčastnia všetci účastníci konania o dedičstve, nemôže byť žalobe vyhovievané pre nedostatok vecnej legitímácie vyplývajúcej z hmotného práva, pretože stranami sporu neboli všetci nútení procesní spoločníci (§ 78 ods. 1 C.s.p.), právny záver odvolacieho súdu o potrebe zamietnuť žalobu, na ktorom založil svoje zmeňujúce rozhodnutie, je správny. Žalobkyňa tak neopodstatnene namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

31. Na základe vyššie uvedeného, dovolací súd považuje označené rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. R 49/82 alebo R 65/2003, 3 Cdo 178/2006, 3 Cdo 222/2010, 3 Cdo/197/2010, 4 Cdo/120/2009, 2 Cdo 45/2008 za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky okruhu sporových strán v spore o určenie, že vec patrí do dedičstva, od ktorej sa navyše odvolací súd neodklonil. Nebol preto splnený predpoklad prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., t. j. že by rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

32. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že žalobkyňa na podporu svojich tvrdení označila rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28Cdo/2375/2012 z 09.01.2013, nakoľko pod ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu treba rozumieť takú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, ktorá je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane v nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj jednotlivito v doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na teritoriálnu pôsobnosť C.s.p. možno pod pojmom dovolací súd rozumieť len Najvyšší súd Slovenskej republiky, a nie Najvyšší súd Českej republiky (k tomu pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/6/2017).

33. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p.

34. Úspešnej žalovanej 1/ súd priznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

35. O návrhu žalobkyne na odloženie právoplatnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 444 ods. 2 C.s.p.), dovolací súd nerozhodoval, vzhľadom k tomu, že dovolanie žalobkyne bolo týmto rozhodnutím odmietnuté (t. j. súd rozhodol o samotnom dovolaní). Navyše žalobkyňa vo svojom návrhu neuviedla žiaden dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by mal dovolací súd odložiť právoplatnosť napadnutého rozhodnutia. Takýmto dôvodom nie je iba púha skutočnosť, že v prípade neodloženia právoplatnosti napadnutého rozhodnutia by bol daný právny základ pre vydanie rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške priznanej náhrady trov konania úspešnej strane sporu.

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.